

Środki ochrony indywidualnej w programach i narzędziach informatycznych

W artykule przedstawiono najnowsze wersje narzędzi informatycznych opracowanych w Instytucie, w których można znaleźć aktualne informacje o środkach ochrony indywidualnej, posiadających wydane przez CIOP-PIB certyfikaty oceny typu WE. Informacje zawarte w tych narzędziach są pomocne pracodawcom w prawidłowym prowadzeniu doboru środków ochrony indywidualnej adekwatnych do zagrożeń występujących na stanowisku pracy.

Programs and IT tools for personal protective equipment

This article presents the most recent versions of programs and IT tools generated at CIOP-PIB, which provide current information on personal protective equipment with EC type-examination certificates granted by the Institute. The information input into these tools can be useful to employers in a proper selection of personal protective equipment appropriate to threats present at workplaces.

Wstęp

Zgodnie z zapisami Kodeksu pracy, jednym z istotnych obowiązków nałożonych na pracodawców jest zapewnienie pracownikom bezpieczeństwa i ochrony ich zdrowia na stanowisku pracy. Pracownik zaś jest zobowiązany do przestrzegania zaleceń pracodawcy dotyczących bhp, w tym stosowania środków ochrony indywidualnej, dostarczonych przez pracodawcę.

Zalecany sposób doboru środków ochrony indywidualnej (ŚOI) obejmuje następujące etapy:

- analizę zagrożeń i ocenę ryzyka zawodowego
- dobór odpowiednich typów środków ochrony indywidualnej.

Do każdego z wymienionych etapów w Centralnym Instytucie Ochrony Pracy – Państwowym Instytucie Badawczym opracowano wiele użytecznych narzędzi, wspomagających prowadzenie działań, takich jak: listy kontrolne, bazy danych oraz programy komputerowe i informatory (system STER, informator Infochron CE) oraz interaktywne aplikacje udostępniane poprzez Internet (IRYS, SINDBAD).

System STER

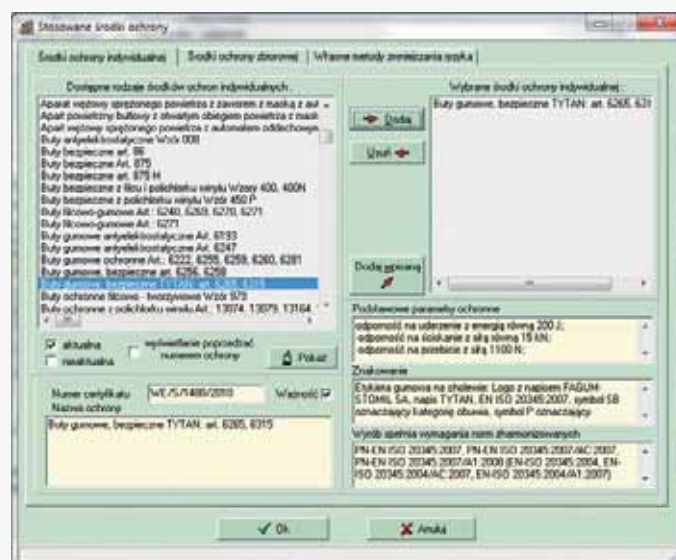
Jednym z programów komputerowych, najdłużej stosowanym w wielu polskich przedsiębiorstwach jest system STER, wspomagający zarządzanie bezpieczeństwem i higieną pracy w przedsiębiorstwie. W najnowszej odsłonie systemu, czyli wersji 8.2 opracowanej w ramach jednego z zadań I etapu programu wieloletniego pn. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” (2008-2010) na szczególną uwagę zasługują dwa moduły: rozbudowany i uaktualniony moduł RYZYKO – program do oceny ryzyka zawodowego na stanowiskach pracy [1] oraz moduł DOBÓR – program do doboru środków ochrony indywidualnej [2].

Zgodnie z postępowaniem wiedzy i legislacji, a także po uwzględnieniu doświadczeń i potrzeb użytkowników, w najnowszej wersji systemu STER rozszerzono jego funkcjonalność, poprzez dodanie nowych funkcji oraz procedur, jak również zoptymalizowanie funkcji i procedur już istniejących.

W zaktualizowanej bazie danych systemu STER w wersji 8.2 umieszczono informacje o ŚOI, które uzyskały certyfikat oceny typu WE wydawany przez CIOP-PIB.

W module RYZYKO systemu STER użytkownik prowadzący ocenę ryzyka zawodowego na stanowisku pracy ma dostęp do pełnej bazy ŚOI, zarówno posiadających aktualne certyfikaty, jak też unieważnione na określony dzień (rys. 1.). Poza numerem certyfikatu, informacją o jego ważności oraz nazwą środka ochrony indywidualnej udostępniono następujące dane o certyfikowanym wyrobie:

- podstawowe parametry ochronne
- znakowanie
- informacja o spełnianiu przez wyrób stosownych wymagań norm zharmonizowanych.

Rys. 1. Formularz wyboru środka ochrony indywidualnej w module RYZYKO systemu STER
Fig. 1. Questionnaire on personal protective equipment in RISK module of STER system

Prezentacja podstawowych danych jest podobna w pozostałych dwóch modułach systemu STER: BHP oraz DOBÓR. Moduł DOBÓR wykorzystywany do doboru właściwych środków ochrony indywidualnej, stosownie do zagrożeń zawodowych występujących na stanowiskach pracy, zaktualizowano w zakresie obecnie zalecanych procedur doboru środków ochrony indywidualnej, zgodnych z najnowszym stanem wiedzy w tym zakresie. Dodatkowo wyposażono go w zaktualizowany informator na temat środków ochrony indywidualnej (Informator Infochron CE).

Moduł BHP służy do dokumentowania oraz zarządzania środkami i działaniami z zakresu bhp dla stanowiska oraz pracownika (m.in. uprawnienia zawodowe, badania, szkolenia). Posiada on również możliwość rejestrowania środków ochrony indywidualnej pochodzących ze zaktualizowanej bazy ŚOI włączanej do systemu STER w wersji 8.2.

Informator Infochron CE

Najnowsza wersja informatora Infochron CE zawiera informacje o 1563 certyfikowanych przez CIOP-PIB środkach ochrony indywidualnej (w tym informacje o środkach posiadających certyfikaty aktualne i unieważnione – na dzień 30 czerwca 2010 r.). W informatorze zamieszczono 133 certyfikaty angielskojęzyczne, wydane m.in. zagranicznym producentom środków ochrony indywidualnej.

Informator Infochron CE zawiera bardziej szczegółowe informacje na temat certyfikowanego wyrobu niż te, które zamieszczono w bazie danych systemu STER. Są to: numer certyfikatu, nazwa i typ wyrobu, podstawowe parametry ochronne, nazwa i adres producenta lub upoważnionego przedstawiciela, opis wyrobu, znakowanie, informacja, że wyrób spełnia wymagania norm zharmonizowanych oraz zdjęcie certyfikowanego wyrobu. Informator Infochron CE pomaga zarówno w procesie doboru, jak i zakupie środka ochrony indywidualnej przez pracodawcę.

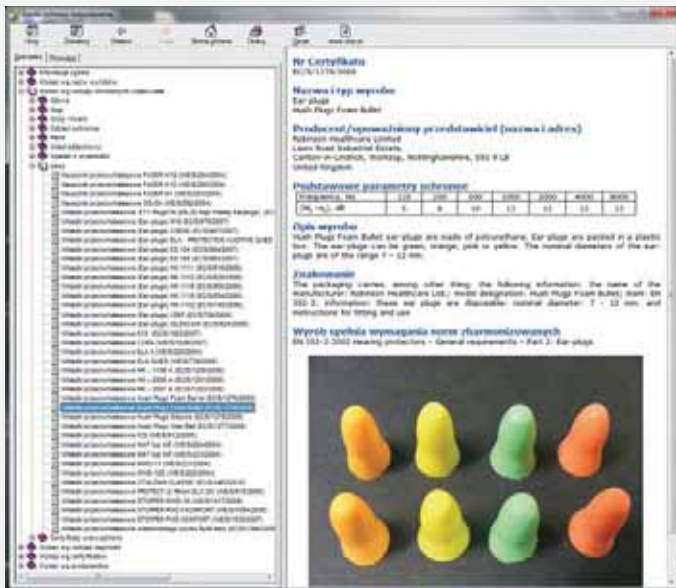
Wykaz wzorów środków ochrony indywidualnej umieszczonych w informatorze został podzielony na kategorie według:

- nazw wyrobów
- rodzaju chronionych części ciała
- rodzaju zagrożeń
- nr certyfikatów
- producentów.

Poniżej zamieszczono przykład widoku karty certyfikowanego wyrobu (rys. 2.), wybranej z wykazu ŚOI wg rodzaju chronionych części ciała.

Interaktywne aplikacje w dziale BHP Online portalu CIOP-PIB

W portalu internetowym Instytutu [3, 4] udostępniony jest m.in. dział BHP Online, zawierający interaktywne narzędzia i bazy danych, wspomagające *on line* prowadzenie działań z zakresu bezpieczeństwa i ochrony człowieka

Rys. 2. Widok przykładowej karty certyfikowanego wyrobu (wybór z wykazu wg rodzaju chronionych części ciała)

Fig. 2. A sample certified merchandise card (selection made in accordance to guarded body parts register)

w środowisku pracy. Wśród nich znajdują się systemy przeznaczone do oceny ryzyka zawodowego – IRYS (Interaktywna Ocena Ryzyka Zawodowego) oraz system prezentujący dane z zakresu bhp – SINDBAD (Komputerowy System Integracji Dowolnych Baz Danych), takie jak informacje o czynnikach zagrożeń zawodowych, normach dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy oraz dane o certyfikatach wydanych przez CIOP-PIB wraz ze stosownymi opisami środków ochrony indywidualnej.

Oba te systemy współpracują z bazą danych zawierającą informacje o środkach ochrony indywidualnej, która została w 2010 r. znacznie rozszerzona i zawiera obecnie dane o wszystkich aktualnych, certyfikowanych przez CIOP-PIB środkach ochrony indywidualnej.

W bazie danych systemu SINDBAD zawarte są następujące podstawowe informacje nt. środków ochrony indywidualnej: nazwa, numer certyfikatu, podstawowe parametry ochronne, znakowanie, wymagania norm.

Na rys. 3. zamieszczono przykładową stronę systemu SINDBAD z wybraną bazą środków ochrony indywidualnej oraz wykazem w układzie numer – nazwa ochrony (certyfikowanego wyrobu). Każdy numer certyfikatu jest odnośnikiem do nowej strony wyświetlającej podstawowe dane wybranego środka ochrony indywidualnej.

Rys. 3. Lista środków ochrony indywidualnej systemu SINDBAD

Fig. 3. A list of Personal Protective Equipment SINDBAD system

W systemie SINDBAD każdy środek ochrony indywidualnej został przyporządkowany określonej grupie zagrożeń zawodowych. Wybierając informację o jakimś czynniku, np. „hałas – szkodliwy czynnik fizyczny”, użytkownik systemu SINDBAD może wyświetlić m.in. zbiór środków ochrony indywidualnej przypisanych do wybranego typu zagrożenia.

Podsumowanie

Przedsiębiorcy i pracodawcy, podejmujący decyzje o doborze środków ochrony indywidualnej dla swoich pracowników, potrzebują rzetelnych i aktualnych informacji. ŚOI muszą być nie tylko dobrze dobrane, adekwatne do zagrożeń, występujących na danym stanowisku pracy, ale także cechować się wysoką jakością – jednym słowem zapewniać pracownikom bezpieczeństwo i ochronę zdrowia. Istotne wsparcie w procesie wyboru i podjęciu właściwej decyzji stanowią programy i narzędzia informatyczne, opracowane w CIOP-PIB. Znaleźć tu można nie tylko szczegółowe informacje o certyfikowanych przez Instytut środkach ochrony indywidualnej (system STER, informator Infochron CE), ale także pomoc w ich doborze do konkretnych potrzeb (systemy IRYS, SINDBAD).

PIŚMIENNICTWO

- [1] Ocena ryzyka zawodowego – wykorzystanie systemu STER. Praca zbiorowa, CIOP-PIB 2008
- [2] K. Majchrzycka, A. Pościć *Dobór środków ochrony indywidualnej*. CIOP-PIB, 2007
- [3] <http://www.ciop.pl/1270.html>
- [4] <http://www.ciop.pl/8181.html>

Publikacja opracowana na podstawie wyników uzyskanych w ramach I etapu programu wieloletniego pn. „Poprawa bezpieczeństwa i warunków pracy” dofinansowanego w latach 2008-2010 w zakresie zadań służb państwowych przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej. Koordynator: Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.